

Program Wychowania Przedszkolnego 2019/2020

POZNAJĘ ZAWODY.
PLANUJĘ SWOJĄ PRZYSZŁOŚĆ.

Elżbieta Bukowiecka-Górny

Wprowadzenie

We współczesnym świecie pełnym nowych wyzwań, zmienności i nieprzewidywalności ogromnie ważna i jednocześnie trudna rola przypada edukacji. Jej pierwszorzędnym zadaniem jest wykształcić ludzi kreatywnych, elastycznych, o szerokich horyzontach, myślących niestandardowo, ludzi zdolnych do uczenia się przez całe życie.

Wprowadzenie (2)

Podstawę do opracowania niniejszego programu „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość” stanowi wieloletnie doświadczenie w pracy pedagogicznej z dziećmi w wieku przedszkolnym. Wyniki poczynionych obserwacji na temat sposobu, w jaki dzieci prezentują swoje zainteresowania i preferencje, w jaki dokonują prób wyznaczania sobie celu i w jaki do niego zmierzają, skłoniły mnie do opracowania programu wychowania przedszkolnego, którego istotą jest rozwój zawodowy przedszkolaków. Kanwą do opracowania programu stały się różnorodne zabawy naśladowcze podejmowane przez przedszkolaki, w których przyjmowały na siebie różne role zawodowe, przedstawiały mimiką i gestami różne zawody i kształciły umiejętności wypowiedzenia się na temat określonej pracy.

Wprowadzenie

Ćwiczenie kompetencji kluczowych u dzieci w wieku przedszkolnym jest istotnym elementem programu. Stanowi podstawę do podejmowania działań, których celem jest rozwój takich cech jak inicjatywa, przedsiębiorczość i kreatywność, rozwój zainteresowań różnymi zawodami wykonywanymi przez rodziców, a w rezultacie przygotowanie do odgrywania różnych ról zawodowych w przyszłości. Podłożem opracowania niniejszego programu jest przekonanie, że w świecie zarówno obecnym, jak i przyszłym ludzkość będzie korzystała ze zdobyczy techniki, z nowoczesnych i coraz bardziej zróżnicowanych urządzeń i programów, które już dziś ułatwiają codzienne zawodowe i osobiste funkcjonowanie. Dlatego stosowanie nowatorskich rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych oraz nowoczesnych środków dydaktycznych, w tym środków TIK, stanowi ważny element w realizacji założeń niniejszego programu. Przygotowanie dziecka w wieku przedszkolnym do pełnienia wielu funkcji społecznych w przyszłości będzie skuteczne, jeśli dokonywać się będzie w oparciu o proces rozwojowy dziecka w wieku przedszkolnym i charakterystyczne dla tego wieku potrzeby i możliwości.

Charakterystyka programu

Adresatami programu są dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 6 lat), uczęszczające do przedszkola, nauczyciele pracujący w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych, a także rodzice przedszkolaków oraz inne osoby, którym dobro i wszechstronny rozwój dziecka leży na sercu. Prezentowany program w szczególności kładzie nacisk na realizację treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego w korelacji z rozwijaniem kluczowych kompetencji. Wartości, umiejętności i postawy, w jakie wyposażone zostanie dziecko, zostaną w jego umyśle i sercu na całe życie. Działania dotyczące preorientacji zawodowej w przedszkolu będą podejmowane w toku realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego za pomocą np. niniejszego programu „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość”.

Charakterystyka programu (2)

Program „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość” zakłada wsparcie rozwoju zawodowego w okresie całego cyklu edukacji przedszkolnej. Opiera się na teoriach rozwoju zawodowego człowieka, które mają ścisły związek z psychologią rozwojową, mają swój początek w okresie dzieciństwa i towarzyszą aż po dorosłość i starość. Wielu twórców koncepcji rozwoju zawodowego człowieka podkreśla, że proces wyboru zawodowego to nie jednorazowa decyzja, lecz systematycznie rozwijający się proces, w którym istotne znaczenie ma doradca zawodowy, a jego rolą jest wsparcie w dokonywanych przez człowieka wyborach. Tym doradcą zawodowym w przedszkolu jest nauczyciel wychowania przedszkolnego.

Charakterystyka programu (3)

Koncepcja programu „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość” oparta jest na teorii rozwoju zawodowego człowieka, którą zdefiniował Kazimierz Czarnecki – polski badacz naukowy, twórca profesjologii. Zawodowy rozwój człowieka według Czarneckiego oznacza: „społecznie pożądany proces przemian kierunkowych jednostki (ilościowych i jakościowych), które warunkują jej aktywny i społecznie oczekiwany udział w przekształcaniu oraz doskonaleniu samego siebie i przez to swojego otoczenia materialnego, społecznego i kulturowego” (K. Czarnecki, *Rozwój zawodowy*, IWZZ, Warszawa 1985). Twórca profesjologii twierdzi, że rozwój zawodowy człowieka oznacza zmiany, które 10 roku życia. To czas, w którym dziecko bardzo szybko, wręcz zachłannie pozzachodzą w świadomości, dzięki którym człowiek nieustannie zbliża się do biegłości w określonej dziedzinie, zawodzie, specjalności, zadaniu, czynności lub operacji. Rozwój zawodowy dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnym wieku szkolnym, zwany jest przez Czarneckiego okresem „preorientacji zawodowej”, obejmuje dzieci w wieku do około naje otaczający świat, w tym świat pracy zawodowej.

Charakterystyka programu (4)

W tym okresie dziecko często po raz pierwszy ma kontakt z pracą zawodową głównie swoich rodziców, kiedy obserwuje ich zawodowe czynności, ma styczność z różnymi innymi zawodami, zdobywa pierwsze samodzielne doświadczenia w tej kwestii. Zgodnie z teorią Zygmunta Wiatrowskiego preorientacja zawodowa jest „układem przypadkowych i celowych oddziaływań, które umożliwiają zdobycie wiedzy o zawodach” (Z. Wiatrowski, *Pedagogika pracy w zarysie*, PWN, Warszawa 1985). Z rozwojem zawodowym ścisły związek ma teoria rozwoju zawodowego człowieka Donalda Supera (autora wielu psychologicznych książek z zakresu doradztwa i rozwoju zawodowego), który postrzega ten rozwój jako ciągle postępujący i nieodwracalny proces, który u wszystkich osób przebiega według tego samego schematu. Jego efektem jest wybór zawodu.

Ogólne cele programu

Program „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość” powstał w oparciu o różnorodne koncepcje rozwoju zawodowego człowieka i zakłada realizację treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego. Treści te rozszerzają zakres wymaganych osiągnięć rozwojowych dziecka kończącego przedszkole, które określa podstawa programowa wychowania przedszkolnego z 14 lutego 2017 r.

Głównymi celami działań związanych z preorientacją zawodową podejmowanych przez przedszkole, określonymi w programie „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość”, jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami, rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień oraz wspieranie aktywności w rozwoju zawodowym w ścisłej korelacji z nabywaniem kompetencji kluczowych, które wzajemnie się przenikają i są spójne z codzienną aktywnością przedszkolaka.

Ogólne cele programu (2)

Rozpoznanie zasobów dziecka i środowiska jego rozwoju oraz prowadzone obserwacje dzieci w typowych i nietypowych sytuacjach stanowią powinny naturalne czynności nauczycieli przedszkola. Wnioski z obserwacji zaistniałych zmian w rozwoju dają nauczycielom podstawę do odpowiedniej organizacji procesu edukacyjnego, w którym istotne znaczenie mają treści związane z rozwojem zawodowym, różnicowane metody nauczania oraz ścisła współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Ogólne cele programu (3)

Głównym celem programu jest nie tylko realizacja treści doradztwa zawodowego, lecz przede wszystkim kształtowanie ośmiu umiejętności kluczowych, wyznaczonych przez kraje członkowskie Unii Europejskiej. Ich posiadanie warunkuje przyszłe życie zawodowe i życie przyszłych pracowników. Kompetencje kluczowe to połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Potrzebują ich wszystkie osoby do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia. Wszystkie kompetencje są uważane za jednakowo ważne i każda z nich może przyczynić się do życiowego sukcesu we współczesnym społeczeństwie, dlatego nie należy rozwijać pojedynczych kompetencji kluczowych, tylko wszystkie razem.

Ogólne cele programu (4)

Sprawne posługiwanie się kluczowymi kompetencjami w życiu ma też istotne znaczenie dla przyszłego rynku pracy, na którym przyjdzie funkcjonować obecnym przedszkolakom. W obliczu stałych przemian technologicznych i społecznych kształtowanie kompetencji kluczowych już wśród przedszkolaków ma szczególny charakter. Kompetencje kluczowe należy kształtować w sposób dostosowany do aktualnych potrzeb i strefy najbliższego rozwoju dziecka, wyposażając je w odpowiednią wiedzę i wyrabiając odpowiednie nawyki. Można je kształtować na różne sposoby, np. poprzez modelowanie, naśladowanie pozytywnych wzorców, świadome tworzenie sytuacji pozwalających dziecku na aktywne uczestnictwo, odczuwanie i eksplorację dostępnej przestrzeni. By świadomie i planowo rozwijać u dzieci kompetencje kluczowe, nauczyciele przedszkolni powinni znać charakterystykę każdej z ośmiu kompetencji, umieć ją dostosować do możliwości wieku przedszkolnego, dobrać metody realizacji treści oraz wykorzystać okazje, które sprzyjają rozwojowi każdej z nich. Istotna dla rozwoju kompetencji jest współpraca przedszkola z instytucjami, organizacjami, przedsiębiorstwami funkcjonującymi w lokalnym środowisku. Rozwijanie kluczowych kompetencji w przedszkolu wymaga stworzenia określonych warunków ich realizacji, wiąże się z naturalną ciekawością, zadawaniem pytań i zależy od bezpośrednich potrzeb i możliwości dziecka.

Posługiwanie się językiem ojczystym

Posiadanie kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym oznacza umiejętność wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii. To umiejętność wchodzenia w językowe interakcje z otoczeniem najbliższym dziecku oraz otoczeniem zewnętrznym. Kształtowanie kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym polega na wyrabianiu zdolności do codziennego komunikowania się dziecka z dorosłymi i innymi dziećmi w przedszkolu i poza nim. Posiadanie tych kompetencji znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawie programowej wychowania przedszkolnego w poznawczym obszarze rozwoju dziecka i oznacza np. „umiejętność wyrażania swojego rozumienia świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą języka mówionego, posługiwanie się językiem ojczystym w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych, płynna, wyraźna, rytmiczna wymowa, poprawne wypowiedzianie cichych i głośnych dźwięków mowy, to również rozróżnianie głosek na początku i końcu w prostych fonetycznie słowach”. To także „wykonywanie własnych eksperymentów językowych, które nadają znaczenie czynnościom”. Kształtując kompetencje porozumiewania się w języku ojczystym, warto zwrócić uwagę, by poprzez dobór odpowiednich metod i form kształcenia organizować wsparcie w rozwoju mowy dziecka w odniesieniu do rozwijania języka mówionego, wskazywać przykłady języka pisanego, otwierać dziecko na świat komunikacji alternatywnej, np. przez Internet, język migowy itp.

Posługiwanie się językiem obcym

Porozumiewanie się w językach obcych to kompetencja, która oznacza przygotowanie dziecka do posługiwania się językiem obcym nowożytnym. Kształtując ją, należy wskazać dziecku korzyści, jakie wynikają z umiejętności posługiwania się językiem obcym. Poprzez prezentację dorobku językowego, kulturowego innego narodu i wprowadzanie zabaw dla niego charakterystycznych umożliwimy dziecku bezpośredni kontakt z językiem obcym, uwrażliwimy na bogactwo lokalnych tradycji, poszerzymy poznawczy obszar rozwoju dziecka i zachęcimy do aktywnej eksploracji innych kultur. Zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego zadaniem przedszkola jest „Tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dziecka językiem obcym nowożytnym, chęci poznawania innych kultur”, co oznacza obowiązek kształtowania u dzieci umiejętności porozumiewania się w językach obcych. Rozwijając tę kompetencję, warto skupić się na celu, czyli na efektach rozwojowych, jakie powinno osiągnąć dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole. Powinno rozumieć bardzo proste polecenia w języku obcym nowożytnym i reagować na nie, uczestniczyć w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, używać wyrazów i zwrotów mających znaczenie dla danej zabawy lub innych podejmowanych czynności, powtarzać rymowanki i proste wierszyki, śpiewać piosenki w grupie, rozumieć ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami.

Kompetencje matematyczne

•Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne na etapie wychowania przedszkolnego realizowane są poprzez rozwijanie i wykorzystywanie myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji. Kształtowanie kompetencji matematycznych oznacza wczesne rozwijanie uzdolnień matematycznych dziecka. Sprzyja rozszerzaniu się możliwości umysłowych. Jest zapisane w podstawie programowej wychowania przedszkolnego w poznawczym obszarze rozwoju dziecka, zgodnie z którą dziecko kończące edukację przedszkolną powinno radzić sobie m.in. z klasyfikowaniem przedmiotów według wielkości, kształtu, koloru, przeznaczenia, układaniem przedmiotów w grupy, szeregi, rytmy, odtwarzaniem układów przedmiotów i tworzeniem własnych wraz z nadaniem im znaczenia, rozróżnianiem podstawowych figur geometrycznych (koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt), dokonywaniem pomiaru długości przedmiotów (wykorzystując np. dłoń, stopę, but), określaniem kierunków i ustalaniem położenia przedmiotów w stosunku do własnej osoby oraz w stosunku do innych przedmiotów, rozróżnianiem strony lewej i prawej, przeliczaniem elementów zbiorów w czasie zabawy, prac porządkowych, ćwiczeń i wykonywania innych czynności, posługiwaniem się liczebnikami głównymi i porządkowymi oraz rozpoznawaniem cyfr oznaczających liczby od 0 do 10.

Kompetencje naukowo-techniczne

Kształtowanie podstawowych kompetencji naukowo-technicznych dzieci jest wyrażone w podstawie programowej wychowania przedszkolnego w postaci zadania polegającego na tworzeniu dziecku warunków umożliwiających bezpieczną, samodzielną eksplorację elementów techniki w otoczeniu, konstruowania, majsterkowania, planowania i podejmowania intencjonalnego działania, prezentowania wytworów swojej pracy. Kształtując kompetencje naukowo-techniczne, należy się skupić na istotnych umiejętnościach, umożliwiając dziecku m.in. podejmowanie samodzielnej aktywności poznawczej, w tym związanej z poznawaniem otaczającej przyrody, w której będzie miało okazję do zagospodarowywania przestrzeni własnymi pomysłami konstrukcyjnymi, np. modelami z tworzyw i materiału naturalnego. Należy tworzyć okazje do prowadzenia obserwacji, eksperymentowania, sprawdzania, powtarzania procedur i instrukcji. W odpowiednich warunkach i sytuacjach edukacyjnych pozwolimy dziecku dokonywać uogólnień i uszczegółowień, dajemy okazje do weryfikowania wiedzy.

Kompetencje informatyczne

Kształtowanie kompetencji informatycznych u dzieci w wieku przedszkolnym wiąże się z działaniami zmierzającymi do sprawnego korzystania z nowoczesnych źródeł i nośników informacji. Dziecko wprowadzane stopniowo i pod kontrolą w wirtualny świat zyska możliwość stosowania technik informacyjnych podczas zabaw i zajęć oraz rozszerza zakres odbioru rzeczywistości społecznej, przyrodniczej i kulturowej. Rozwijanie kompetencji informatycznych wiąże się przede wszystkim ze wskazaniem dziecku zagrożeń płynących z wirtualnej przestrzeni, w celu uwrażliwienia i rozwijania ostrożności w korzystaniu z internetowych witryn. Rozwijając tę kompetencję, warto skupić się na efektach rozwojowych, jakie powinno osiągnąć dziecko przygotowane do podjęcia nauki w szkole. Otóż według podstawy programowej powinno ono umieć korzystać z nowoczesnej technologii ze wspomaganiem zabawami projektowymi, konstrukcyjnymi oraz pracą techniczną i plastyczną.

Umiejętność uczenia się

Kompetencje związane z uczeniem się na etapie edukacji przedszkolnej to niezwykle istotne umiejętności – są inwestycją na całe życie. Umiejętność uczenia się rozumiana jest jako zdolność konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, umiejętność organizowania własnego procesu uczenia się, efektywnego zarządzania czasem i informacjami. Przedszkole jako pierwsze miejsce związane z uczeniem się, ukierunkowane na osiągnięcie konkretnych celów, przygotowuje dziecko do różnych form nauki. To w przedszkolu rozwijamy motywację do nauki, kształtujemy motywację wewnętrzną, zadaniową, ukierunkowujemy wysiłek dziecka na efekt końcowy. By wyposażyć w kompetencje uczenia się, należy zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego systematycznie wspierać rozwój mechanizmów uczenia się dziecka, prowadząc do osiągnięcia przez nie poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole. Uzyskane rezultaty w kształceniu tejże kompetencji są ściśle skorelowane z postawami i prezentowanymi przez dziecko umiejętnościami. Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się należy prowadzić z dziećmi z wykorzystaniem aktywizujących metod pracy, uwzględniając różne formy pracy, np. pracę w parach, kiedy dzieci uczą się wzajemnie od siebie, pracę na otwartej przestrzeni, prowadzenie doświadczeń, eksperymentów, realizowanie projektów edukacyjnych.

Kompetencje społeczne

Posiadanie kompetencji społecznych i obywatelskich to zdolność do stopniowego wychodzenia poza obszar rodziny i rozwijanie zainteresowań otoczeniem domu i przedszkola, podejmowanie działań na rzecz dobra wspólnego, np. udział w akcjach charytatywnych. Kształtując te kompetencje w przedszkolu, należy włączyć dzieci w proces podejmowania decyzji, budować samorządność, tworząc warunki do rozumienia obyczajów. Posiadanie kompetencji społecznych ma ogromne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka, a także jego sukcesów w dorosłym życiu. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego wprost określa zadanie przedszkola, jakie należy realizować, by wyposażyć dziecko w kompetencje społeczne i obywatelskie: należy je rozwijać, kształtując jednocześnie umiejętności komunikacyjne dzieci, wykorzystując komunikaty werbalne i pozawerbalne, należy także kreować sytuacje prowadzące do poznania przez dziecko wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, grupa w przedszkolu, inne dorosłe osoby, w tym osoby starsze. Ukształtowane w przedszkolu kompetencje społeczne i obywatelskie umożliwiają dziecku kończącemu przedszkole nazywanie i rozpoznawanie wartości związanych z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi takimi jak szacunek do dzieci i dorosłych, szacunek do ojczyzny, obowiązkowość, przyjaźń, radość.

Inicjatywność i przedsiębiorstwo

Posiadanie kompetencji inicjatywność i przedsiębiorczość oznacza zdolność do wcielania pomysłów w czyn. W kształtowaniu tych kompetencji istotne znaczenie mają działania zmierzające do rozwoju poczucia sprawstwa, co oznacza nabywanie przez dziecko umiejętności planowania działań i wdrażania do konsekwentnej ich realizacji. Poprzez stosowanie odpowiednich metod pracy z dziećmi, np. metody projektu edukacyjnego, należy tworzyć takie sytuacje, które pozwolą dziecku uczestniczyć w wydarzeniach, programach i akcjach tematycznych. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego wskazuje potrzebę kształtowania u dziecka tych kompetencji poprzez realizację zadań, w których wzmacniane będzie poczucie wartości dziecka, jego indywidualność, oryginalność oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie, w których tworzone będą sytuacje sprzyjające rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, umiejętności korzystania z rozwijających się procesów poznawczych. Należy zwrócić uwagę na to, że elementy tych kompetencji powinny być obecne podczas wszystkich działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, w których uczestniczy dziecko.

Świadomość i ekspresja kulturalna

Posiadanie kompetencji świadomość i ekspresja kulturalna oznacza posiadanie umiejętności doceniania znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i uczuć za pośrednictwem różnych środków wyrazu, np. muzyki, sztuk teatralnych, literatury. Praca nauczyciela kształtującego kompetencje świadomości i ekspresji kulturowej powinna być ukierunkowana na tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość dziecka, w tym wrażliwość estetyczną, w odniesieniu do wielu sfer aktywności człowieka: mowy, zachowania, ruchu, środowiska, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru, plastyki. Dziecko kończące przedszkole powinno posiadać umiejętności twórczego wyrażania idei, doświadczeń i emocji za pośrednictwem różnorodnych środków ekspresji muzycznej, słownej. Dziecko takie wykonuje własne eksperymenty językowe, eksperymentuje rytmem, głosem, dźwiękami i ruchem, rozwija swoją wyobraźnię muzyczną, słucha, odtwarza i tworzy muzykę, śpiewa piosenki, porusza się przy muzyce i do muzyki, dostrzega zmiany w charakterze muzyki.

Kompetencje kluczowe

Należy zwrócić uwagę, że kształtowanie poszczególnych kompetencji kluczowych w przedszkolu wymaga wyjścia poza zakres podstawy programowej, wymaga dostosowania zadań do możliwości danej grupy dzieci, do zasobu wiedzy, umiejętności i doświadczeń, z jakimi zaczynają one edukację w danym roku. Realizacja prezentowanego programu uwzględnia rozszerzony zakres treści podstawy programowej, które uwidocznione są w szczegółowych celach programu. O tym, czy wprowadzić rozszerzone treści, zdecyduje nauczyciel, biorąc pod uwagę wyniki obserwacji potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci w grupie, a także ich zainteresowania i umiejętności.

Cele edukacyjne

W niniejszym programie wyodrębniono siedem sfer aktywności dziecka (są one spójne w wcześniejszym programem wychowania przedszkolnego „Ja i moja rodzina, poznaję tradycje i obyczaje”). Nazwy dominujących aktywności dziecka korelują z celami edukacyjnymi zawartymi w programie w czterech obszarach rozwojowych zgodnych z podstawą programową: fizycznym, społecznym, emocjonalnym i poznawczym i wskazują, jakie sprawności aktualnie rozwija dziecko, jakie zadania jest już w stanie wykonać samodzielnie lub jakie problemy rozwiązywać będzie w różnorodnych okolicznościach życiowych. Nazwy dominujących aktywności sugerują również kształtowane kompetencje kluczowe dziecka

Cele edukacyjne (2)

Pierwsza aktywność „Jestem samodzielny, sprawny, zdrowy” wskazuje poczucie fizycznej samodzielności i sprawczości dziecka i wiąże się z kształtowaniem każdej z ośmiu kompetencji. Druga aktywność „Panuję nad emocjami, szanuję emocje innych, jestem pozytywnie nastawiony do otoczenia” wiąże się z kształtowaniem kompetencji matematycznych oraz kompetencji związanych z uczeniem się. Trzecia sfera „Respektuję prawa i obowiązki, czuję się bezpieczny, wiem, jak radzić sobie w sytuacjach zagrożenia” wskazuje akceptację norm i zasad społecznych, wiąże się z kształtowaniem kompetencji informatycznych i porozumiewaniem się w języku ojczystym; czwarta aktywność „Jestem kulturalny, jestem wrażliwy na potrzeby innych ludzi oraz otoczenia przyrodniczego” – wiąże się z kształtowaniem podstawowych kompetencji naukowo-technicznych, społecznych i obywatelskich. Piąta sfera aktywności dziecka „Wiem, jak odróżnić dobro od zła i czym jest piękno” związana jest ze społecznym rozwojem i wskazuje poczucie społecznego sprawstwa dziecka. Szósta sfera „Jestem twórczy, kreatywny i ciekawy świata” wskazuje poczucie sprawstwa dziecka w obszarze poznawczego rozwoju na miarę swoich możliwości i wiąże się z kształtowaniem kompetencji inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna. Siódma sfera „Interesuję się czytaniem, pisanem i liczeniem” wiąże się z kształtowaniem kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym i porozumiewania się w językach obcych, kompetencji informatycznych i matematycznych.

Cele edukacyjne (3)

Cele niniejszego programu należy realizować w taki sposób, by każde dziecko kończące edukację przedszkolną miało szansę nabyć umiejętności i sprawności zakładane zarówno w podstawie programowej, jak i w niniejszym programie. Cele programu należy realizować podczas zajęć wychowania przedszkolnego, organizując działania, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, podczas spotkań z pasjonatami i przedstawicielami różnych zawodów, organizując również wycieczki do zakładów pracy.

Podsumowanie

Program ten to swego rodzaju przewodnik dla nauczycieli pracujących z dzieckiem w przedszkolu, gdzie każdy dzień, każda chwila spędzona z wychowankiem ma być wykorzystana do udzielania mu wsparcia i pomocy, kształtowania kompetencji kluczowych niezbędnych w dalszej edukacji szkolnej. Program „Poznaję zawody. Planuję swoją przyszłość” wskazuje konkretne, praktyczne przykłady do zastosowania oraz narzędzia do realizacji zadań w postaci scenariuszy zajęć. Zaproponowane sytuacje edukacyjne w scenariuszach umożliwią dziecku odgrywanie różnych ról zawodowych, pozwolą nazywać etapy edukacji, a także czynności, których dziecko chce lub lubi się uczyć. Scenariusze zostały tak pomyślane, by dziecko mogło identyfikować i opisywać czynności zawodowe wykonywane przez przedstawicieli różnych zawodów, określać swoje predyspozycje i zainteresowania, próbować podjąć decyzje o wyborze dalszego kierunku rozwoju. To swego rodzaju spotkania dzieci z różnymi przedstawicielami zawodów, różnych dziedzin życia, nauki oraz sztuki. Każdy scenariusz dotyczy innego wybranego zawodu, w sposób odpowiedni dla młodych odbiorców. Mowa w nich o zawodach, które aktualnie są popularne i ważne będą również w przyszłości, w której teraźniejszy przedszkolak będzie już dorosłym człowiekiem. Dzieci będą miały okazję poznać, czym zajmuje się: nauczyciel i pisarz, lingwista i tłumacz języków, teletutor i broker wiedzy, grafik komputerowy i informatyk, biznesmen i przedsiębiorca, a także fotograf i tancerz, architekt i bankier, lekarz i dietetyk oraz krawcowa i fryzjer.

Podsumowanie (2)

Składową częścią programu są również przykładowe zestawy zabaw badających predyspozycje zawodowe dziecka w odniesieniu do kształtowanych ośmiu kompetencji: porozumiewanie się w języku ojczystym, porozumiewanie się w językach obcych, kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, kompetencje informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne i obywatelskie, inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna. Wszystkie zajęcia realizowane będą z podziałem na cztery pory roku, adekwatnie do kształconych kompetencji kluczowych. Każda pora roku wyrażona w formie rymowanki wskazuje, jaką kompetencję kształtujemy, na jaką kładziemy nacisk.

Program to również przewodnik dla dyrektorów przedszkoli o tym, w jaki sposób wspierać nauczycieli w kształtowaniu kompetencji kluczowych oraz realizacji zadań związanych z preorientacją zawodową (nowe technologie, wyposażenie, metody pracy, możliwości przedszkola).